

Tisztelt polgármester úr!

Tordaszentlászló 2013.02.08

Referenciaszám: 2013-01

Megállapítottam, hogy Tordaszentlászlón a nyelvi jogok nincsenek kellőképpen betartva. Tordaszentlászló 52 % magyar lakossággal minden nyelvi jogi kritériumnak megfelel ennek ellenére a következő törvénytelenégeket vettem észre:

1 - TORDASZENTLÁSZLÓ HELYSÉGNÉV TÁBLÁJA NINCS MINDENHOL KIÍRVA MAGYAR NYELVEN. *(Lásd a 215/2001 törvényt) A törvényértelmében kötelezőek az azonos méretű kétnyelvű táblák, először a román, majd utána a kisebbségi nyelv. A törvény értelmében az út jelző táblák is a polgármester hatásköre alatt vannak. A faluban ritkaság a kétnyelvűség holott gyakorlatilag minden hivatalos tábla, vagy információ hordozó amely a polgármesteri hivatal hatáskörébe kerül kétnyelvűnek kell lennie.*

1
—
—

2 - A POLGÁRMESTERI HIVATAL HOMLOKZATI TÁBLÁI KÉTNyelVűEK, DE AZ ÉPÜLETEN BELÜL ÉS KIVÜL GYAKORIAK AZ EGYNYELVŰ TÁBLÁK. *(Lásd 215-2001 törvény 76 cikke.)* Dekoncentrált intézményként minden alkalomkor kötelező a magyar nyelvhasználat a román mellett, attól függetlenül, hogy milyen csatornán keresztül kommunikál a dekoncentrált intézmény a polgárokkal. *(példa tábla, hirdetmény, weboldal stb.)*

3 - AZ ÜGYFÉLSZOLGÁLAT A POLGÁRMESTERI HIVATALLAL ÍRÁSBAN ÉS SZÓBAN GYAKRAN CSAK ROMÁN NYELVEN FOLYIK. Az ügyfélkapcsolatkor biztosítani kell a magyar nyelvhasználat lehetőségét. *(Lásd Románia alkotmánya 120 Cikk 2 bekezdés és a 215 /2001 Törvény 19 cikke, valamint a 340/2004 törvény 19 cikke, regionális nyelvek kártája 10 cikk többek között)* Amennyiben egy munkatárs nem tud, magyarul az ügyfelet át kell irányítani egy munkatárshoz aki tud magyarul.

4-A HELYI VÁROSI TANÁCS NORMATÍV HATÁROZATAI NEM JELENNEK MEG MAGYARUL. A polgármesteri hivatalban ritka a magyar szó, azok az európai polgárok, aki nem használják a

román nyelvet gyakorlatilag teljesen ki vannak zárva a helyi közigazgatásból, minden információ kizárólag románul van kiírva, ritkán egy két apró dolog magyarul is ki van írva, a normatív határozatok kizárólag román nyelven jelennek meg, ez törvényellenes. (Lásd 215 /2001 törvény 39 cikke. Illetve 215 /2001 törvény 50 cikke, regionális nyelvek kártája 10 cikk *többek között*)

5-A VÁROSI TANÁCSBAN NEM HASZNÁLJÁK A MAGYAR NYELVET. Nagyon fontos jogi lehetőség az hogy a városi tanács üléseim magyarul is tanácskozzanak, a törvény ezt már 20 % -nál lehetővé teszi, mivelhogy a városi tanácsnak majdnem 60 % magyar ennek nem lehet semmiféle akadálya. (Lásd 215/2001 törvény 42 cikk 2 bekezdés Regionális nyelvek kártája 10 cikk, *többek között*)

6. A POLGÁRMESTERI HIVATAL NEM BÁTORITJA A MAGYAR NYELV HASZNÁLATÁT. Tordaszentlászlón gyakorlatilag minden nyelvi jogi törvény alkalmazandó ennek ellenére ritkaságnak számít a magyar nyelv használata, sok egynyelvű információ található. (Lásd a Regionális nyelvek kártáját 10 cikk, *többek között*)

- Figyelembe véve, hogy a hatályban lévő 215 /2001-es törvény kötelezi a magyar feliratokat, helységnévtáblákat és a magyar nyelv használatát olyan közigazgatási egységekben, ahol a lakosság részaránya meghaladta a 20 %-ot.

- Figyelembe véve hogy a 1206/2001 kormányhatározatban Tordaszentlászló meg van jelölve olyan településként ahol a 215/2001 törvény előírásai a kisebbségi nyelvvel kapcsolatosan kötelezően alkalmazandóak.

- Figyelembe véve, hogy az 1996-os temesvári román-magyar alapszerződés szerint és/vagy az európai Regionális nyelvek Kartája szerint, és/vagy az 1995-ös kisebbségek védelméről szóló strasbourgi egyezmény szerint, és/vagy az európai szokásjog szerint, és/vagy a Románia Alkotmányában foglaltak szerint egyaránt kötelező a magyar nyelv használata a szóban forgó közigazgatási egységekben.

-Figyelembe véve hogy Tordaszentlászló község lakossága 52 % magyar nemzetiségű ez azt jelenti hogy Tordaszentlászló egy olyan közigazgatási egység ami az említett román, bilaterális, európai is nemzetközi törvények és egyezmények értelmében egy olyan község amelyik megfelel minden nyelvhasználati kritériumának, mivelhogy Románia egy 20%-os nyelvhasználati küszöböt alkalmaz.

-Figyelembe véve a diszkrimináció ellenes tanácsdöntéseit, amely szerint az egynyelvű táblák a tordaszentlászlói rendőrségen diszkriminatívak (228/08.06.2011), vagy amely kötelezi a kétnyelvű táblák használatát Bonchidán (256/29.06.2011), vagy amely biztosítja a magyar nyelvhasználatát Kolozsváron (477/06.12.2011) viszont nem teszi kötelezővé, mivelhogy Kolozsvár lakosságának kevesebb mint 20 % magyar nemzetiségű. A három döntésből egyértelműen az következik, hogy Tordaszentlászlón a magyar nyelvhasználat a közigazgatásban **kötelező** és hogy ennek elmaradása vagy hiányossága **törvényellenes és diszkriminatív**.

-Figyelembe véve hogy a jelenlegi törvénytelenések más román törvények és / vagy európai és / vagy nemzetközi értelmében is jogfosztottságot eredményezhetnek így jelen felszólítás nem értelmezhető kizárólagosnak. Fenntartom a jogot, hogy további törvénytelenéget miatt más eljárásokat kezdjek.

-Figyelembe véve hogy az említett törvénytelenések európai polgárok jogait is korlátozzák.

Arra kérem Önöket, hogy járjanak el és szüntessék meg ezeket a törvénytelen és diszkriminatív állapotokat. Arra kérném önt alakítson ki a tanács egy struktúrát, amiben felügyelik a nyelvi jogok folyamatos betartását.

3

Tisztelettel,

Drs. G. Landman

1 ÁBRA TÖRVÉNYTELEN EGYNYELVŰ TÁBLA

A törvény egyértelmű, előbb románul utána magyarul azonos méretű betűben. Kérem azonnal távolítsák el az egynyelvű illegális táblákat.

Törvényes háttér. 215 /2001 törvény 76 cikk 4, Strasbourgi keretegyezmény 11 cikk 3 bekezdés, alapszerződés 15 cikk . 3 bekezdés, Többek között.

2 ÁBRA TÖRVÉNYTELEN EGYNYELVŰ TÁBLA

A törvény egyértelmű előbb románul utána magyarul azonos méretű betűben. Kérem azonnal távolítsák el az egynyelvű illegális táblákat.

Törvényes háttér. 215 2001 törvény 76 cikk 4, Strasbourgi keretegyezmény 11 cikk 3 bekezdés, alapszerződés 15 cikk . 3 bekezdés, Többek között

3. ÁBRA

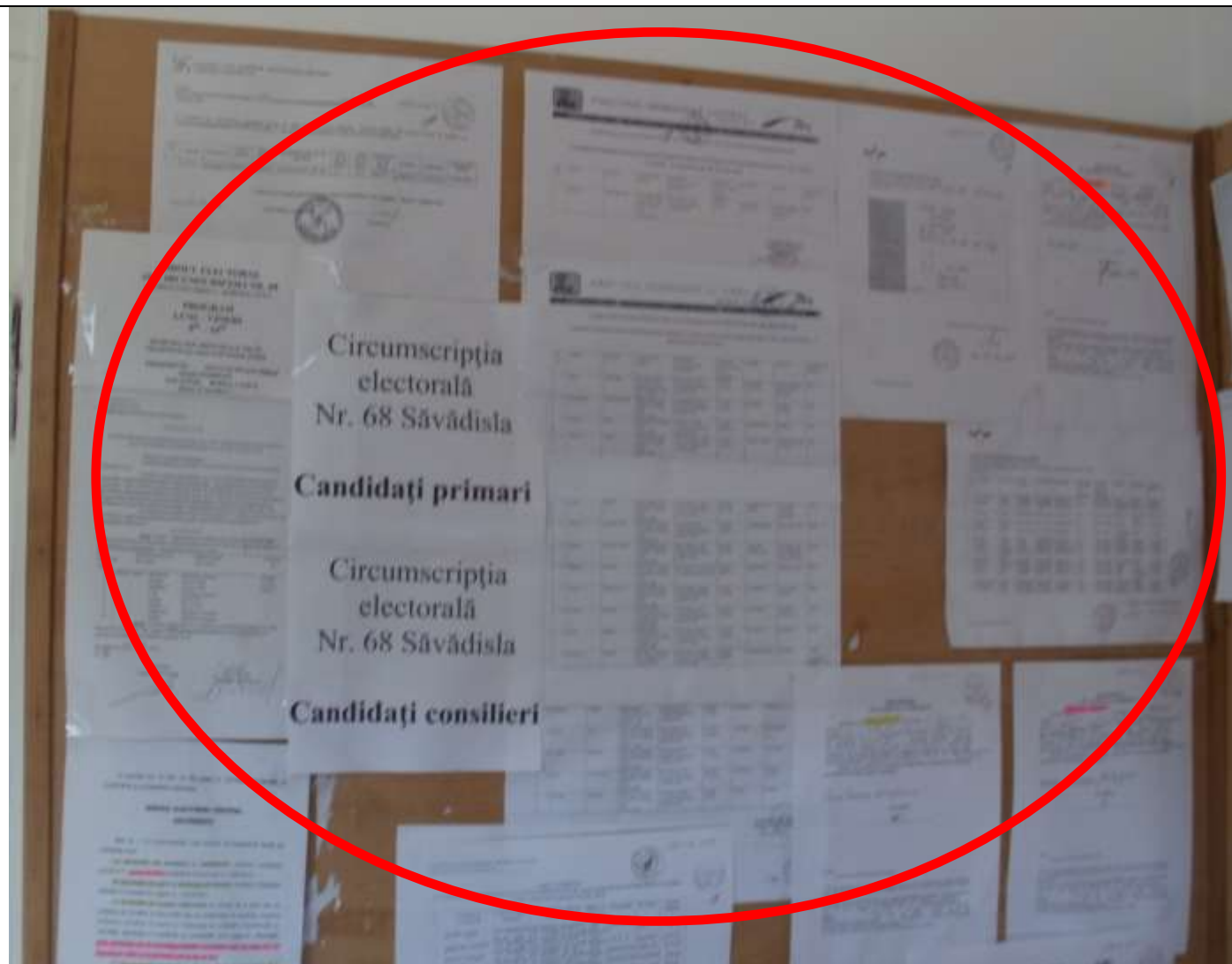
A polgármesteri hivatal külsején és belsején gyakorlatilag minden tábla, értesítő, határozat, közérdekű információ egynyelvű, így az ajtón is egynyelvű feliratokat lehet találni, kérem tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről.

Törvényes háttér.215 / 2001 törvény 76 cikk 4. bekezdés.

4. Ábra

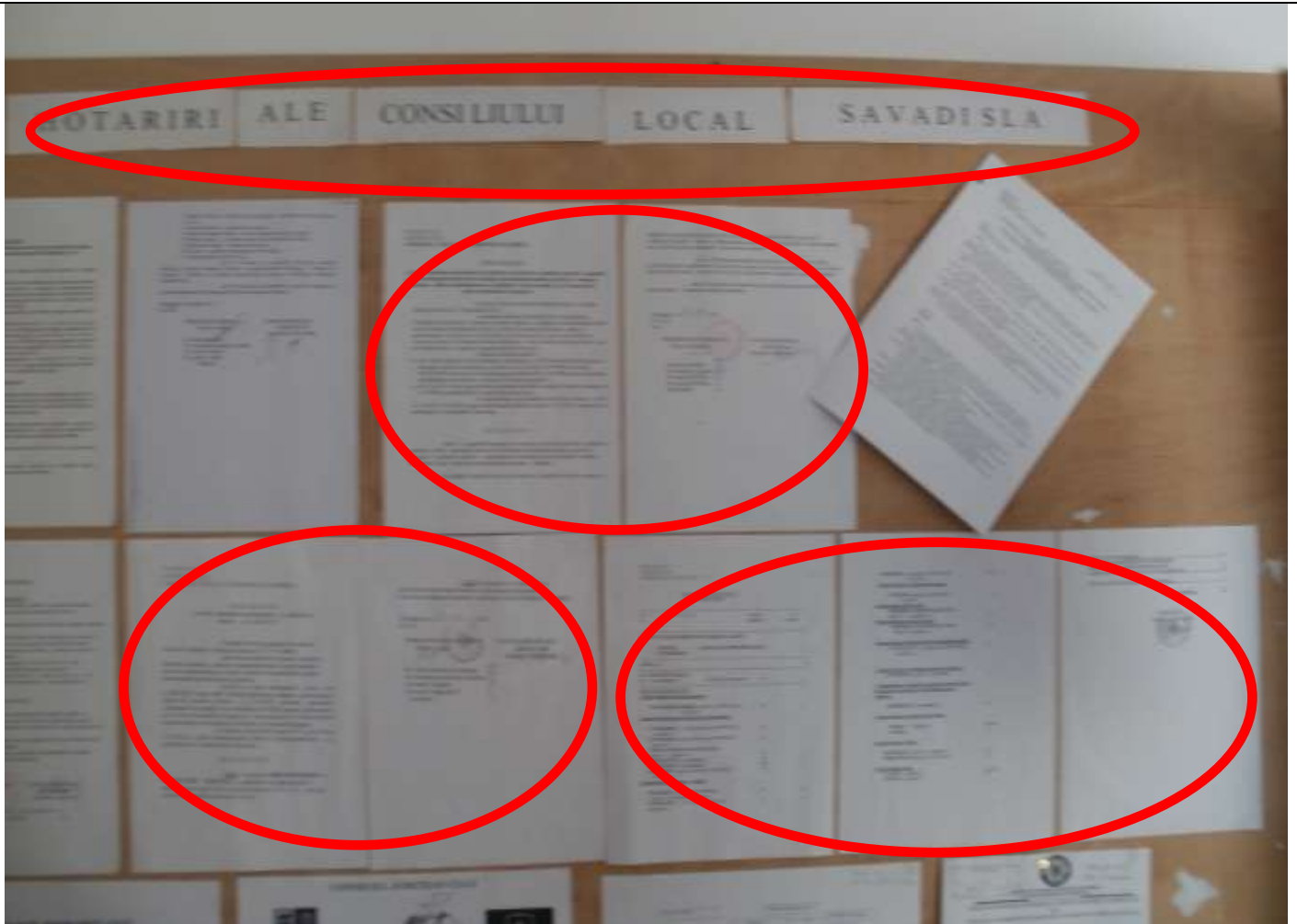
Hirdetmények stb., minden egynyelvű, egy magyar szót sem lehet találni, kérem tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről.

Törvényes háttér. 215 /2001 törvény 50 cikk, 123/ 2002 kormányhatározat 12. Cikke többek között

5. Ábra

A tanácsi határozatoknak kétnyelvűeknek kell lenniük, ezt a törvény kötelezi, ennek ellenére egy betű sincs kiírva magyarul, sőt még az sincs kiírva hogy : tordaszentlászló tanács határozatai, kérem tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről.

Törvényes háttér. 215 /2001 törvény 50 cikk többek között

6 **Ábra** Egynyelvű tábla, kérem gondoskodjanak kétnyelvű táblák elhelyezéséről, kérem tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről.

Törvényes háttér. 215 /2001 törvény 76 cikk 4. Bekezdés, 123/ 2002 kormányhatározat 12. Cikke többek között

7. Ábra

Véleményem szerint a tordaszentlászlói szanatórium dekoncetrált intézmény, tehát ebben az esetben nem a kolozs megyei 19.99 % magyar lakosság etnikai aránya mérvadó, hanem a tordaszentlászlói 52 % etnikai arány, sőt a táblán egyeteműen rajta van a (Tordaszentlászló románul SAVADISLA) szó , ezért ide egy azonos méretű magyar nyelvű táblát lehetne felállítani. Azt javaslom hogy a polgár mesteri hivatal az intézménynek felajánlja hogy egy azonos méretű és tartalmu táblát helyez el, amennyiben a szóban forgó intézmény ezt nem ellenzi.

8. Ábra Egynyelvű táblák az autópálya tordaszentlászlói szakaszán, kérem tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről. Arra kérem a polgármesteri hivatalt, hogy állapítsa meg hogy melyik táblák vannak elhelyezve Tordaszentlászló község területén és a jogi kereteken belül intézkedjen, hogy a törvénynek megfelelően ki legyenek téve a kétnyelvű táblák.

Törvényes háttér. 215 2001 törvény 76 cikk 4, Strasbourgi keretegyezmény 11 cikk 3 bekezdés, alapszerződés 15 cikk . 3 bekezdés többek között

9. Ábra. Egynyelvű táblák Tordaszentlászlón, kérem tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről. Romániában sok közösség található ahol a közigazgatási törvényeknek megfelelően kétnyelvű táblák találhatóak.

Törvényes háttér. 215 2001 törvény 76 cikk 4, Strasbourgi keretegyezmény 11 cikk 3 bekezdés, alapszerződés 15 cikk . 3 bekezdés többek között

10. Ábra. Egynyelvű tábla a tábla a községek szövetsége által lett felállítva, a tábla egynyelvű, szerintem itt a polgármesteri hivatal egy azonos méretű magyar nyelvű táblát helyezhetne el a román mellé , vagy a táblát el távolíthatja, kérem, tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről.

Törvényes háttér. 215 2001 törvény 76 cikk 4, Strasbourgi keretegyezmény 11 cikk 3 bekezdés, alapszerződés 15 cikk . 3 bekezdés többek között

11. Ábra. Egynyelvűség az ügyintézésben, gyakorlatilag a polgármesteri hivatal csak egynyelvű papírokat / engedélyeket állít ki és nem biztosítja az európai állampolgárok törvényesen jogait, hogy magyarul adjanak be kérvényeket és magyarul is kapjanak rá választ. Már léteznek standardizált magyar nyelvi nyomtatványok, ennek ellenére gyakorlatilag a magyar nyelv egyáltalán nincs használva. Lásd kisebbségi hivatal, nyelvijogok.ro stb. Kérem tartsák be a törvényeket és gondoskodjanak valódi kétnyelvűségről.

The image shows two Hungarian administrative forms side-by-side. The left form is from the 'CĂTRE PRIMĂRIA' (To the Municipality) and 'DIRECȚIA PATRIMONIUL ȘI EVIDENȚA PROPRIETĂȚII' (Directorate of Patrimony and Property Evidence), specifically 'SERVICIUL AUTORIZĂRI COMERT' (Commercial Authorization Service). It is titled 'CERERE PENTRU STABILIRE SUME DATORATE PENTRU AMPLASARE PANOUL PUBLICITAR' (Request for determination of sums due for advertising sign placement). It contains fields for the applicant's name, address, and contact information, and a section for the applicant to declare the purpose of the sign placement. The right form is from the 'POLGĂRMESTERII HIVATALA' (Municipal Office) and 'KERESKEDELMII ENGEDÉLY ÜGYOSZTÁLY' (Commercial License Office). It is titled 'REKLÁMTÁBLA FELÁLLÍTÁSA UTÁN FIZETENDŐ ADÓ MEGÁLLAPÍTÁSA IRÁNTI KÉRELEM' (Request for determination of tax payable after installation of advertising board). It contains fields for the applicant's name, address, and contact information, and a section for the applicant to declare the purpose of the advertising board. Both forms have a 'DATA' (Date) and 'SEMNĂTURA' (Signature) field at the bottom.

Kétnyelvű standardizált nyomtatványok polgármesteri hivatal használatra.

<http://www.nyelvijogok.ro/mintalevelek.html> valamint

<http://www.ispmn.gov.ro/page/formulare-> Hivatalos közlöny magyar nyelvű változata.

<http://www.monitoruloficial.ro/?lang=hu> Informatív weboldal a nyelvi jogokról.

<http://www.nyelvijogok.ro> valamint <http://www.language-rights.eu>

Törvényes háttér. 215/2001 törvény 76 cikk 2 bekezdés, Strasbourgi keretegyezmény, alapszerződés , európai regionális nyelvek kártája többek között.

12. Ábra. Egynyelvű közérdekű információ, a polgármesteri hivatal egy azonos méretű magyar nyelvű információt kifüggeszthetne és arra hívhatná fel az illető szervet hogy tordaszentlászlón a román nyelvű anyagok mellett szívesen látjuk a magyar nyelvűeket is (persze ha van), a polgármesteri hivatal minden egynyelvű poszter mellé tehetné egy igényes magyar nyelvű azonos méretű posztert, illetve igényelhetné magyar nyelvű változatot is, amennyiben létezik.

Törvényes háttér.

13 ROMÁNIA KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYE

ROMÁNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE, I. RÉSZ, 46/2007. szám.

ÚJRAKÖZZÉTÉTEL

215/2001. számú TÖRVÉNY

a helyi közigazgatásról

76. cikk. – (1) A polgárok és a helyi közigazgatási hatóságok közötti kapcsolatokban a román nyelv használandó.

(2) Azokban a területi-közigazgatási egységekben, amelyekben a lakosság több mint 20

százaléka valamely nemzeti kisebbséghez tartozik, az illető személyek akár előszóban, akár írásban anyanyelvükön is fordulhatnak a helyi közigazgatási hatóságokhoz, a szakapparátushoz és a helyi tanács alárendelt szervezeteihez, válaszra pedig román nyelven és anyanyelvükön egyaránt jogosultak.

(3) A (2) bekezdésben említett feltételek között a közönségkapcsolati feladatokkal kapcsolatos tisztségekbe az illető kisebbséghez tartozó állampolgárok anyanyelvét ismerő személyek is besorolandók.

(4) A helyi közigazgatási hatóságoknak biztosítaniuk kell a helységek és a fennhatóságuk alatt levő

közütemények nevének, valamint a közérdekű hirdetéseknek az illető kisebbséghez tartozó állampolgárok anyanyelvén való feliratozását illetve kifüggesztését is, a (2) bekezdésben előírt feltételek között.

Forrás : A MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI KIVONATOS FORDÍTÁSA

<http://www.monitoruloficial.ro>

Online : http://www.hungarian-human-rights.eu/romania_kozigtv.pdf

215/2001. számú törvény 19. cikke:,, 19. cikk – Azokban a területi közigazgatási egységekben, amelyekben a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok aránya meghaladja a lakosság 20%-át, a helyi közigazgatási hatóságoknak, alárendelt közintézményeiknek, valamint a dekoncentráltközszolgálatoknak biztosítaniuk kell az anyanyelvhasználatát is a velük fenntartott kapcsolatokban, az Alkotmány, a jelen törvény és a Románia által részes félként aláírt nemzetközi szerződések előírásainak megfelelően	„Art. 19. – În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice aflate în subordinea acestora, precum și serviciile publice deconcentrate asigură folosirea, în raporturile cu aceștia, și a limbii materne, în conformitate cu prevederile Constituției, ale prezenteilegi și ale tratatelor internaționale la care România este parte.
215/2001. számú törvény 76. cikkének (2) bekezdése: „[...] (2) Azokban a területi közigazgatási egységekben, amelyekben a nemzeti kisebbségek valamelyikéhez tartozó állampolgárok aránya meghaladja a lakosság 20%-át, az illető személyek – akár élőszóban, akár írásban – anyanyelvükön is fordulhatnak a helyi közigazgatási hatóságokhoz, a szakapparátushoz és a helyi tanács alárendeltszervezeteihez, válasza pedig mind román nyelven, mind pedig anyanyelvükön jogosultak	„[...] (2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organisme subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.”
340/2004. számú törvény 19. cikke (1) bekezdésének m) pontja, 19. cikk – (1) A Kormány képviselőjeként akormány megbízott fő feladatai az alábbiak: [...] m) a törvénynek megfelelően biztosítja (akormány megbízott – szerk. megj.) az anyanyelvhasználatát a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok és a dekoncentrált közszolgálatok közötti kapcsolatokban, azon területi közigazgatási egységekben, amelyekben azok aránya meghaladja a 20%-ot.”	„Art. 19. – (1) În calitate de reprezentant al Guvernului, prefectul îndeplinește următoarele atribuții principale: [...] m) asigură folosirea, în condițiile legii, a limbii materne în raporturile dintre cetățenii aparținând minorităților naționale și serviciile publice deconcentrate în unitățile administrativ-teritoriale în care aceștia au o pondere de peste 20%.”

188/1999. számú törvény 108. cikke: „108. cikk – Azokban a területi közigazgatási egységekben, amelyekben a nemzeti kisebbségek valamelyikéhez tartozó állampolgárok aránya meghaladja a lakosság 20%-át, a polgárokkal közvetlen kapcsolatot tartó szolgálatok egyezkötisztviselőinek ismerniük kell az illető nemzetikisebbség nyelvét is.”	„Art. 108. – În unitățile administrativ-teritoriale în care persoanele aparținând unei minorități naționale dețin o pondere de peste 20% unii funcționari publici din serviciile care au contacte direct cu cetățenii vor cunoaște și limba minorității naționale respective.”
215/2001. számú törvény 39. cikkének (7) bekezdése: „[...] (7) Azokban a községekben vagy városokban, amelyekben a nemzeti kisebbségek valamelyikéhez tartozó állampolgárok aránya meghaladja a lakosság 20%-át, a napirendet az illető nemzeti kisebbség anyanyelvén is köztudomásra kell hozni.”	„[...] (7) În comunele sau orașele în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor ordinea de zi se aduce la cunoștință publică și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective
215/2001. számú törvény 42. cikkének (2) bekezdése: „[...] (2) Az ülések román nyelven zajlanak. Azokban a helyi tanácsokban, amelyekben a nemzetikisebbségek valamelyikéhez tartozó helyi tanácsosok száma eléri legalább az összlétszám egyötödét, az üléseken az anyanyelv is használható. Ilyen esetekben a polgármester gondoskodik a román nyelvre való fordításról. Valamennyi esetben a tanácsülések iratait román nyelven kell elkészíteni.”	„[...] (2) Lucrările ședințelor se desfășoară în limba română. În consiliile locale în care consilierii locali aparținând unei minorități naționale reprezintă cel puțin o cincime din numărul total, la ședințele de consiliu se poate folosi și limba maternă. În acest cazuri se va asigura, prin grija primarului, traducerea în limba română. În toate cazurile, documentele ședințelor de consiliu se întocmesc în limba română.”
215/2001. számú törvény 50. cikke: „50. cikk – Azokban a területi közigazgatási egységekben, amelyekben a nemzeti kisebbségek valamelyikéhez tartozó állampolgárok aránya meghaladja a lakosság 20%-át, a szabályozó jellegű határozatokat az illető nemzeti kisebbség anyanyelvén is köztudomásra kell hozni, az egyéni jellegűeket pedig kérésre anyanyelven is közölni kell.”	„Art. 50. – În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștință publică și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, iar cele cu caracter individual se comunică, la cerere, și în limba maternă.”

215/2001. számú törvény 76. cikkének (4) bekezdése: „[...] (4) A helyi közigazgatási hatóságoknak gondoskodniuk kell a helységek és a fennhatóságuk alá tartozó közigazgatási egységek nevének, valamint a közérdekű hirdetéseknek az illető kisebbséghez tartozó állampolgárok anyanyelvén való feliratozásáról, illetve kifüggesztéséről is, a (2) bekezdésben előírt feltételek között	„[...] (4) Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).”
123/2002. számú kormányhatározat 12. cikke: „12. cikk – Azokban a területi közigazgatási egységekben, amelyekben a nemzeti kisebbségek valamelyikéhez tartozó állampolgárok aránya meghaladja a lakosság 20%-át, a hivatalból közlendő információkat az illető kisebbség nyelvén is közzé kell tenni.”	„Art. 12. – În unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate națională deține o pondere de cel puțin 20% din numărul populației informațiile ce se comunică din oficiu se vor difuza și în limba minorității respective.”
183/2006. számú törvény 5. cikkének (1) bekezdése: „5. cikk – (1) A nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárokkal való kapcsolataikban a hatóságok és közigazgatási egységek, valamint a közjegyzők kötelesek, ha a törvény feltételei között szükséges az illető nemzeti kisebbség nyelvének használata, alkalmazni az illető nemzeti kisebbség nyelvére sajátos szabványos karakterkészletet az elektronikus dokumentumok elkészítése során.”	„Art. 5. – (1) Autoritățile și instituțiile publice, precum și notarii publici au obligația ca în relațiile cu cetățenii aparținând minorităților naționale, atunci când, în condițiile legii, este necesară asigurarea folosirii limbii minorității naționale respective, să utilizeze codificarea standardizată a setului de caractere specifice limbii minorității naționale respective, pentru activitatea de elaborare a documentelor în formă electronică

14 HIVATALOS HATÁROZAT A MAGYAR AJKÚ, TEHÁT 20 %

FÖLÖTTI MAGYAR TELEPÜLÉSEKRŐL.

Guvernul Romaniei Hotararea 1415 din 6 decembrie 2002 (Hotararea 1415/2002) pentru modificarea unor anexe la Normele de aplicare a dispozitiilor privitoare la dreptul cetatenilor apartinand unei minoritati nationale de a folosi limba materna in administratia publica locala, cuprinse in Legea administratiei publice locale nr. 215/2001, aprobate prin Hotararea Guvernului nr. 1.206/2001
Publicat in [Monitorul Oficial 936 din 20 decembrie 2002 \(M. Of. 936/2002\)](#)

ANEXA Nr. 1/9
la norme

JUDETUL CLUJ

Nr. Crt.	Unitatea administrativ- teritoriala	- sat component - sat apartinator - localitate componenta	Mod de inscripționare in limba materna
0	1	2	3
1.	Cluj-Napoca	1. Cluj-Napoca	1. Kolozsvár
2.	Gherla	1. Baita	1. Kero
3.	Huedin	1. Huedin	1. Banffyhunyard
		2. Bicalatu	2. Magyarbikal
4.	Aghiresu	1. Aghiresu-Fabrici	1. Egeres Gyartelep
		2. Bagara	2. Bogartelke
		3. Doroltu	3. Nadasdaroc
		4. Inucu	4. Inaktelke
		5. Leghia	5. Jegenye
		6. Macau	6. Makofalva
		7. Ticu-Colonie	7. Ferencbanya
5.	Aiton	1. Aiton	1. Ajtony
6.	Apahida	1. Bodrog	1. Bodrog
7.	Aschileu	1. Fodora	1. Magyarfodorhaza
8.	Baciu	1. Baciu	1. Kisbacs
		2. Mera	2. Mera
		3. Suceagu	3. Szucsag
9.	Bontida	1. Bontida	1. Bonchida
10.	Buza	1. Buza	1. Buza
		2. Rotunda	2. Keresztesvolgy
11.	Caianu	1. Caianu Mic	1. Kiskalyan
		2. Caianu-Vama	2. Kalyanivam
		3. Vaida-Camaras	3. Vajdakamaras
12.	Calarasi	1. Calarasi	1. Harasztos
13.	Calatele	1. Valeni	1. Magyarvalko
14.	Capusu Mare	1. Capusu Mare	1. Magyarkapus
		2. Capusu Mic	2. Magyariskapus
		3. Dumbrava	3. Gyerovasarhely
15.	Catina	1. Feldioara	1. Melegfoldvar
16.	Ceanu Mare	1. Valea lui Cati	1. Sarospatak
17.	Chinteni	1. Chinteni	1. Kajanto
		2. Vechea	2. Bodonkut
18.	Cojocna	1. Cojocna	1. Kolozs
19.	Cernesti	1. Cornesti	1. Magyarszarvaskend
		2. Stoiana	2. Eszteny
		3. Tiocu de Jos	3. Alsotok
		4. Tiocu de Sus	4. Felsotok
20.	Feleacu	1. Gheorghieni	1. Gyorgyfalva
21.	Fizesu Gherlii	1. Fizesu Gherlii	1. Ordongosfuzes
22.	Floresti	1. Luna de Sus	1. Lona
23.	Garbau	1. Turea	1. Ture
		2. Vistea	2. Magyarvista
24.	Geaca	1. Lacu	1. Feketelak

25.	Iclod	2. Puini	2. Kispulyon
26.	Izvoru Crisului	1. Iclozel	1. Kisiklod
		1. Izvoru Crisului	1. Korosfo
		2. Nearsova	2. Nyarszo
		3. Saula	3. Sarvasar
27.	Jucu	1. Visea	1. Visa
28.	Luna	1. Luncani	1. Aranyosgerend
29.	Manastireni	1. Manastireni	1. Magyargyeromonostor
30.	Mica	1. Nires	1. Szasznyires
		2. Sanmarghita	2. Szentmargita
		3. Valea Ciresoii	3. Decseipataktanya
		4. Valea Luncii	4. Hosszumezo
31.	Mihai Viteazu	1. Cheia	1. Meszko
		2. Cornesti	2. Sinfalva
32.	Mociu	1. Chesau	1. Mezokeszu
		2. Turmasi	2. Tormasdulo
33.	Moldovenesti	1. Moldovenesti	1. Varfalva-Aranyosrakos
		2. Badeni	2. Bagyon
		3. Pietroasa	3. Csegez
		4. Plaiesti	4. Kovend
		5. Stejeris	5. Kercsed
34.	Palatca	1. Palatca	1. Magyarpalatka
35.	Sancraiu	1. Sancraiu	1. Kalotaszentkiraly-Zentelke
		2. Alunisu	2. Magyarokereke
		3. Damosu	3. Kalotadamos
		4. Horlacea	4. Jakotelke
36.	Sanmartin	1. Sanmartin	1. Szeppenyeruszentmarton
37.	Savadisla	1. Savadisla	1. Tordaszentlaszlo
		2. Liteni	2. Magyarleta
		3. Vlaha	3. Magyarfenes
38.	Sic	1. Sic	1. Szek
39.	Suatu	1. Suatu	1. Magyaraszovat
		2. Damburile	2. Dombokfalva
40.	Tritenii de Jos	1. Colonia	1. Detrehemtelep
41.	Tureni	1. Tureni	1. Tordatur
		2. Comsesti	2. Komjatszég
42.	Unguras	1. Unguras	1. Balvanyosvaralja
		2. Darot	2. Daroc
		3. Sicfa	3. Kisbaton
43.	Viisoara	1. Viisoara	1. Aranyosegerbegy
44.	Vultureni	1. Chidea	1. Kide

15 ROMÁNIA ALKOTMÁNYA

Románia Alkotmánya 6. cikkének (1) bekezdése: „6. cikk – (1) Az állam elismeri és biztosítja a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogát az etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk megőrzéséhez, fejlesztéséhez és kifejezéséhez.”	„Art. 6. – (1) Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.”
Románia Alkotmánya 6. cikkének (2) bekezdése: „[...] (2) A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek identitásának megőrzését, fejlesztését és kifejezését célzó állami védelmi intézkedéseknek meg kell felelniük, a többi román állampolgárhoz viszonyítva, az egyenlőség és a megkülönböztetéstől való mentesség elveinek.”	„[...] (2) Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.”
Románia Alkotmánya 30. cikkének (1) bekezdése:,, 30. cikk – (1) A gondolatok, a vélemény vagy a hitvallás kinyilatkoztatási szabadsága, és bármilyen szóbeli, írásbeli, képi, hangi vagy más tömegkommunikációs eszközöket igénybe vevő alkotás szabadsága sérthetetlen.”	„Art. 30. – (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.”
Románia Alkotmánya 120. cikkének (2) bekezdése:,,[...] (2) Azokban a területi közigazgatási egységekben, amelyekben egy adott nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárok aránya jelentős, biztosítani kell – a törvényben részletezett feltételek között – az illető nemzeti kisebbség nyelvének használatát mind írásban, mind pedig élőszóban a helyi közigazgatási hatóságokkal és a dekoncentrált közszolgálatokkal való kapcsolatokban.”	„[...] (2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă se asigură folosirea limbii minorității naționale respective în scris și oral în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate, în condițiile prevăzute de legea organică.”

Online : http://www.hungarian-human-rights.eu/2003_188.pdf

16. A nemzeti kisebbségek védelméről szóló Keretegyezmény

Kelt: Stasbourgban, 1995. február 1-jén;

Románia kihirdette: 1995. május 4-én – 33/1995. számú törvény

(Románia Hivatalos Közlönye I. Részének 82/1995. száma); Az alábbiakban a Keretegyezmény azon részleteit idézzük, amelyek a romániai magyar kisebbség szempontjából meghatározóak.

II. CÍM

4. CIKK

1. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személy számára biztosítják a törvény előtti egyenlőséget és a törvény általi egyenlő védelem jogát. Ebben a vonatkozásban minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozáson alapuló hátrányos megkülönböztetés tilos.

2. A Felek kötelezik magukat annak elfogadására, hogy - amennyiben szükséges - megfelelő intézkedéseket hoznak a gazdasági, a társadalmi, a politikai és a kulturális élet minden területén a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek és a többséghez tartozók közötti teljes és hatékony egyenlőség előmozdítása érdekében. E tekintetben kellő figyelmet fordítanak a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek sajátos körülményeire.

3. A 2. bekezdésben foglaltaknak megfelelő intézkedéseket nem lehet hátrányos megkülönböztetésként értékelni.

5. CIKK

1. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy támogatják a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára kultúrájuk megőrzését és fejlesztését, úgyszintén identitásuknak, nevezetesen vallásuk, nyelvük, hagyományaik és kulturális örökségük megőrzésének feltételeit.

2. Az integrációt szabályozó általános politikájuk keretében hozott intézkedéseik sérelme nélkül a Felek tartózkodnak minden olyan politikától vagy gyakorlattól, amely a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek akaratuk elleni asszimilációjára irányul és védelmezik ezen személyeket minden olyan akciótól, ami a beolvasztásukra irányul.

6. CIKK

1. A Felek bátorítják a tolerancia és kultúrák közötti párbeszéd szándékát, valamint hatékony intézkedéseket hoznak, hogy előmozdítsák mindenterületükön élő személy között kölcsönös tiszteletet, megértést és együttműködést, kiváltképpen az oktatás, a kultúra és a tömegkommunikációs eszközök területén, tekintet nélkül e személyek etnikai, kulturális, nyelvi vagy vallási identitására.

2. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy megfelelő intézkedéseket hoznak olyan személyek védelmében, akik hátrányosan megkülönböztetők, ellenséges vagy erőszakos fenyegetések és cselekedetek áldozatai lehetnek, etnikai, kulturális, nyelvi vagy vallási identitásuk miatt.

7. CIKK

A Felek biztosítják minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személynek a békés célú gyülekezés szabadságához és a másokkal való egyesülés szabadságához, a véleménynyilvánítás szabadságához, agondolat-, a lelkiismeret- és vallásszabadsághoz való jogának tiszteletben tartását.

8. CIKK

A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy elismerik minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személynek vallása vagy hite kifejezésére, úgyszintén vallási intézmények, szervezetek és egyesületek alapítására való jogot.

9. CIKK

1. A Felek kötelezettséget vállalnak annak elismerésére, hogy

„TITLUL II

ARTICOLUL 4

1. Părțile se angajează să garanteze fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul la egalitate în fața legii și la egala protecție a legii. În această privință, orice discriminare bazată pe apartenența la o minoritate națională este interzisă.

2. Părțile se angajează să adopte, dacă este cazul, măsuri adecvate pentru a promova, în toate domeniile vieții economice, sociale, politice și culturale, egalitatea deplină și efectivă între persoanele aparținând unei minorități naționale și cele aparținând majorității. Ele vor ține seama în mod corespunzător, în această privință, de condițiile specifice în care se află persoanele aparținând minorităților naționale. 3. Măsurile adoptate în conformitate cu paragraful 2 nu vor fi considerate acte de discriminare.

ARTICOLUL 5

1. Părțile se angajează să promoveze condițiile de natură să permită persoanelor aparținând minorităților naționale să-și mențină și să-și dezvolte cultura, precum și să-și păstreze elementele esențiale ale identității lor, respectiv religia, limba, tradițiile și patrimoniul lor cultural.

2. Fără a se aduce atingere măsurilor luate în cadrul politicii lor generale de integrare, părțile se vor abține de la orice politică ori practică având drept scop asimilarea persoanelor aparținând minorităților naționale împotriva voinței acestora și vor proteja aceste persoane împotriva oricărei acțiuni vizând o astfel de asimilare.

ARTICOLUL 6

1. Părțile vor încuraja spiritul de toleranță și dialogul intercultural și vor lua măsuri efective pentru promovarea respectului reciproc, înțelegerii și cooperării dintre toate persoanele care trăiesc pe teritoriul lor, indiferent de identitatea etnică, culturală, lingvistică ori religioasă a acestora, îndeosebi în domeniile educației, culturii și al mijloacelor de informare.

2. Părțile se angajează să ia măsuri corespunzătoare pentru a proteja persoanele care ar putea fi victime ale amenințărilor sau actelor de discriminare, ostilitate sau violență, datorită identității lor etnice, culturale, lingvistice sau religioase.

ARTICOLUL 7

Părțile vor asigura respectarea drepturilor fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, la libertatea de expresie și la libertatea de gândire, conștiință și religie.

ARTICOLUL 8

Părțile se angajează să recunoască fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a-și manifesta religia sau credința sa și dreptul de a înființa instituții, organizații și asociații religioase.

ARTICOLUL 9

1. Părțile se angajează să recunoască faptul că

minden, valamey nemzetikisebbséghez tartozó személynek a véleménynyilvánítás szabadsága magába foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, az eszmék megismerésének és közlésének szabadságát a kisebbség nyelvén, országhatárokon tekintet nélkül és hatósági szerv beavatkozása nélkül. A Felek biztosítani fogják nemzeti jogrendszerük keretein belül, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket ne érje hátrányos megkülönböztetés a tömegkommunikációs eszközökhöz való hozzáfutásban. 2. Az 1. bekezdés nem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a rádióadás és televíziós sugárzás vagy mozivállalkozás megindítását – hátrányos megkülönböztetéstől mentesen és objektív kritériumok alapján - engedélyhez kössék. 3. A Felek nem akadályozzák a nemzetikisebbségekhez tartozó személyeket a nyomtatott tömegkommunikációs eszközök létrehozásában és használatában. A rádió- és televízióadásokat szabályozó törvényi keretekben, amennyire lehetséges, biztosítani fogják és figyelembe veszik az 1. bekezdés rendelkezéseit, annak érdekében, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára lehetőséget nyújtsanak saját tömegkommunikációs eszközeik létrehozására és használatára. 4. A Felek megfelelő intézkedéseket hoznak jogrendszerük keretében annak érdekében, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára megkönnyítsék a tömegkommunikációs eszközökhöz való hozzáfutást, ezzel is előmozdítva a toleranciát, és lehetőséget teremtve a kulturális sokszínűségnek. 10. CIKK 1. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy minden, valamey nemzeti kisebbséghez tartozó személynek elismerik kisebbségi nyelvének szabad és beavatkozás nélküli használatát úgy magánbeszélgetésben mint nyilvánosan, szóban és írásban. 2. A nemzeti kisebbséghez tartozó személyek által hagyományosan vagy jelentős számban lakott területeken, amennyiben azok a személyek úgy kívánják, vagy az ilyen kívánság megfelel a valóságos szükségnek, a Felek erőfeszítéseket tesznek arra, hogy biztosítsák – lehetőség szerint - e személyek és a közigazgatási hatóságok közötti kisebbségi nyelv használatát elősegítő feltételeket. 3. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják minden, valamey nemzeti kisebbséghez tartozó személynek azt a jogot, hogy olyan nyelven, amelyet megért, a legrövidebb időn belül tájékoztassák letartóztatásának okairól és minden ellene felhozott vád természetéről és indokairól, valamint hogy ezen a nyelven védekezhessen - ha szükséges - ingyenes tolmács segítségével. 11. CIKK 1. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy elismerik minden, valamey nemzeti kisebbséghez tartozó személynek azon jogát, hogy család- és utónevét kisebbségi nyelvén használhassa, ugyancsak ennek hivatalos elismeréséhez való jogot, jogrendszerükben szabályozottaknak megfelelően. 2. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy elismerik minden, valamey nemzeti kisebbséghez tartozó személynek azon jogát, hogy saját kisebbségi nyelvencégtáblákat, feliratokat és egyéb magántermészetű információkat tegyen közzé a nyilvánosság számára láthatóan. 3. Olyan körzetekben, amelyek hagyományosan nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által jelentős számban lakottak, a Felek törekedni fognak arra, hogy jogrendszerük keretében, beleértve, ahol helyénvaló, a más Államokkal való megállapodásokat, és figyelembe véve sajátos körülményeiket, a hagyományos helységneveket, utcaneveket és egyéb, a közösség	dreptul la libertatea de expresie a fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale include libertatea de opinie și libertatea de a primi și a comunica informații sau idei în limba minoritară, fără ingerințe ale autorităților publice și independent de frontiere. Părțile vor veghea ca, în cadrul sistemelor lor legislative, persoanele aparținând unei minorități naționale să nu fie discriminate în accesul la mijloacele de informare. 2. Paragraful 1 nu împiedică părțile să utilizeze un regim de autorizare, nediscriminatoriu și fondat pe criterii obiective, pentru societățile de radio sonor, televiziune și cinema. 3. Părțile nu vor crea obstacole în calea înființării și utilizării mijloacelor de informare scrisă de către persoanele aparținând minorităților naționale. În cadrul legal organizat pentru radioul sonor și televiziune, ele vor veghea ca, în măsura posibilului și ținând seama de prevederile paragrafului 1, persoanelor aparținând minorităților naționale să le fie acordată posibilitatea de a-și crea și utiliza propriile mijloace de informare. 4. În cadrul sistemului legislației lor, părțile vor adopta măsuri adecvate pentru facilitarea accesului persoanelor aparținând minorităților naționale la mijloacele de informare, pentru promovarea toleranței și pentru a permite pluralismul cultural. ARTICOLUL 10 1. Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a folosi liber și fără ingerință limba sa minoritară, în privat și în public, oral și în scris. 2. În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, dacă aceste persoane solicită acest lucru și acolo unde această cerere corespunde unei nevoi reale, părțile se vor strădui să asigure, în măsura posibilului, condiții care să permită folosirea limbii minoritare în raporturile dintre aceste persoane și autoritățile administrative. 3. Părțile se angajează să garanteze dreptul oricărei persoane aparținând unei minorități naționale de a fi informată cu promptitudine, într-o limbă pe care o înțelege, cu privire la motivele arestării sale, la natura și la cauza acuzației aduse împotriva sa, și să se aplece în această limbă, dacă este necesar cu asistența gratuită a unui interpret. ARTICOLUL 11 1. Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a folosi numele (patronimul) și prenumele său în limba minoritară, precum și dreptul la recunoașterea oficială a acestora, în conformitate cu modalitățile prevăzute în sistemul lor legal. 2. Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a expune în limba sa minoritară însemne, inscripții și alte informații cu caracter privat, vizibile pentru public. 3. În ariile locuite în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând unei minorități naționale, părțile vor depune eforturi, în cadrul sistemului lor legal, inclusiv, atunci când este cazul, în cadrul acordurilor încheiate cu alte state, și ținând seama de condițiile lor specifice, pentru expunerea denumirilor locale tradiționale, a
--	---

számáraszánt földrajzi megjelöléseket a kisebbség nyelvén is kiírják, ha megfelelő igény van ilyen jelzésekre.

12. CIKK

1. A Felek, ha szükséges, az oktatás és a kutatás területén intézkednek úgy a nemzeti kisebbségeik, mint a többség kultúrájának, történelmének, nyelvének és vallásának megismerése előmozdítására.

2. Ebben az összefüggésben a Felek különösképpen megfelelő lehetőségeket fognak teremteni a tanítóképzésre és a tankönyvekhez való hozzájutásra, és megkönnyítik a különböző közösségek tanítói és diákjai közötti kapcsolatokat.

3. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy előmozdítják a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára az oktatáshoz minden szinten a hozzájutás esélyegyenlőségét.

13. CIKK

1. Oktatási rendszerük keretében a Felek elismerik minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személynek a jogát arra, hogy saját magán oktatási és képzési intézményeiket létrehozassák és működtethessék.

2. E jog gyakorlása nem ró semmilyen pénzügyi kötelezettséget a Felekre.

14. CIKK

1. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy elismerik minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személy jogát kisebbségi nyelvének megtanulására.

2. Nemzeti kisebbségek által hagyományosan és jelentős számban lakott területeken, megfelelő igény esetén, a Felek törekednek - lehetőségeik szerint - oktatási rendszerük keretein belül - annak biztosítására, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek megfelelő lehetőségük legyen kisebbségi nyelvüket megtanulni vagy ezen a nyelven tanulni.

3. A jelen cikk 2. bekezdését úgy kell végrehajtani, hogy az ne veszélyeztesse a hivatalos nyelv tanulását, vagy ezen a nyelven való tanítást.

15. CIKK

A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy megteremtik a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára azokat a feltételeket, amelyek a kulturális, a társadalmi és a gazdasági életben, valamint a közügyekben - különösképpen az őket érintőekben - való részvételhez szükségesek.

16. CIKK

A Felek tartózkodnak olyan intézkedések meghozatalától, amelyek a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által lakott területeken az arányokat megváltoztatják, és arra irányulnak, hogy korlátozzák azon jogokat és szabadságokat, melyek a jelen Keretegyezményben foglalt elvekből származnak.

17. CIKK

1. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy nem akadályozzák a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket azon joguk gyakorlásában, hogy szabadon és békésen határokon átnyúló kapcsolatokat hozzanak létre és tartsanak fenn olyan személyekkel, akik törvényesen tartózkodnak más államokban, kiváltképpen olyanokkal, akikkel etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásukban osztoznak, vagy kulturális örökségük közös.

2. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy nem akadályozzák a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket azon joguk gyakorlásában, hogy részt vegyenek nemzeti és nemzetközi nem-kormányzati szervezetek tevékenységében.

18. CIKK

1. A Felek törekednek arra, hogy - amennyiben szükséges - két- és többoldalú egyezményeket kössenek más Államokkal, kiváltképpen a szomszédos Államokkal, annak

denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritară, acolo unde există o cerere suficientă pentru astfel de indicații.

ARTICOLUL 12

1. Părțile, dacă este necesar, vor lua măsuri în domeniul educației și al cercetării, pentru a încuraja cunoașterea culturii, istoriei, limbii și religiei atât ale minorităților lor naționale, cât și ale majorității.

2. În acest context, părțile vor asigura, între altele, posibilități corespunzătoare pentru pregătirea profesorilor, accesul la manuale și vor facilita contactele dintre elevi și profesori ai diferitelor comunități.

3. Părțile se angajează să promoveze șanse egale de acces la educația de toate nivelurile pentru persoanele aparținând minorităților naționale.

ARTICOLUL 13

1. În cadrul sistemului lor educațional, părțile vor recunoaște dreptul persoanelor aparținând unei minorități naționale de a înființa și a administra propriile instituții private de educație și formare.

2. Exercițiul acestui drept nu implică nici o obligație financiară pentru părți.

ARTICOLUL 14

1. Părțile se angajează să recunoască dreptul oricărei persoane aparținând unei minorități naționale de a învăța limba sa minoritară.

2. În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, dacă există o cerere suficientă, părțile vor depune eforturi pentru a asigura, în măsura posibilului, în cadrul sistemului lor educațional, ca persoanele aparținând acestor minorități să beneficieze de posibilități corespunzătoare de învățare a limbii lor minoritare ori de a primi o educație în această limbă. 3. Paragraful 2 al acestui articol se va aplica fără a se aduce atingere învățării limbii oficiale ori predării în această limbă.

ARTICOLUL 15

Părțile vor crea condițiile necesare pentru participarea efectivă a persoanelor aparținând minorităților naționale la viața culturală, socială și economică și la treburile publice, în special acelea care le privesc direct.

ARTICOLUL 16

Părțile se vor abține să ia măsuri care, modificând proporțiile populației din arii locuite de persoane aparținând minorităților naționale, sunt îndreptate împotriva drepturilor și libertăților decurgând din principiile înscrise în prezenta convenție cadru.

ARTICOLUL 17

1. Părțile se angajează să nu aducă atingere dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a stabili și a menține contacte libere și pașnice peste frontiere cu persoane care se află în mod legal în alte state, îndeosebi cu acelea cu care au în comun identitatea etnică, culturală, lingvistică sau religioasă, ori patrimoniul cultural.

2. Părțile se angajează să nu aducă atingere dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a participa la activitățile organizațiilor neguvernamentale, atât la nivel național, cât și internațional.

ARTICOLUL 18

1. Părțile vor depune eforturi pentru a încheia, dacă este necesar, acorduri bilaterale și multilaterale cu alte state, îndeosebi cu statele vecine, pentru a asigura protecția persoanelor aparținând minorităților naționale respective.

2. Dacă este cazul, părțile vor lua măsuri pentru

érdekében, hogy biztosítsák az érintett nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek védelmét. 2. Adott esetben a Felek megfelelő intézkedéseket hoznak a határokon átnyúló együttműködés bátorítására 19. CIKK A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy a jelen Keretegyezményben lefektetett elveket tiszteletben tartják és végrehajtják, azokhoz - amennyiben az szükséges - kizárólag olyan megszorításokat, korlátozásokat vagy derogációkat alkalmaznak, amelyekről nemzetközi jogi okmányok rendelkeznek, különösen amelyek az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezményben és Kiegészítő Jegyzőkönyveiben találhatók, amennyiben ezek lényegesek az említett elvekből származó jogok és szabadságok szempontjából. [...]”	<i>încurajarea cooperării transfrontaliere</i> ARTICOLUL 19 <i>Părțile se angajează să respecte și să aplice principiile înscrise în prezenta convenție-cadru, aducându-le, dacă este necesar, numai acele limitări, restricții și derogări prevăzute în instrumentele juridice internaționale, în special în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în măsura în care acestea sunt relevante pentru drepturile și libertățile decurgând din principiile menționate. [...]”.</i>
Online : http://www.hungarian-human-rights.eu/Strasbourg%20keretegyezmeny%20a%20kisebbssegek%20vedelmerol%201995.pdf	

17. Román Magyar alapszerződés **Románia kétoldalú kötelezettségvállalásai**

A magyar-román Alapszerződés

Hivatalos címe: Szerződés a Magyar Köztársaság és Románia között a megértésről, az együttműködésről és a jószomszédságról

Aláírták: Temesvárott, 1996. szeptember 16-án;

Románia kihirdette: 1996. október 16-án – **113/1996. számú törvény** (Románia Hivatalos

Közlönye I. Részének 250/1996. száma);

Az alábbiakban az Alapszerződés azon részleteit idézzük, amelyek a romániai magyar kisebbség szempontjából meghatározóak.

„[...] 15. CIKK

(1) a) A Szerződő Felek vállalják, hogy a területükön élő nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak és kötelezettségeinek szabályozása során az Európa Tanácsnak a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményét alkalmazzák, hacsak belső jogrendjük nem tartalmaz a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek vonatkozásában kedvezőbb rendelkezéseket.

b) A fenti bekezdésben foglaltakat nem érintve, a Szerződő Felek, a magyarországi román kisebbség, valamint a romániai magyar kisebbség etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásának védelme és fejlesztése céljából jogi kötelezettségként alkalmazzák az ezen személyek jogait meghatározó előírásokat úgy, ahogy azokat az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és az Európa Tanács vonatkozó, a jelen Szerződés mellékletében felsorolt dokumentumai tartalmazzák.

(2) A Szerződő Felek ennek megfelelően megerősítik, hogy az előző bekezdésben említett személyeknek egyénileg vagy csoportjuk más tagjaival együtt gyakorolva, joguk van etnikai, kulturális, nyelvi és

vallási identitásuk szabad kifejezésére, megőrzésére, fejlesztésére. Ennek megfelelően joguk van saját oktatási, kulturális, vallási intézmények, szervezetek, egyesületek létrehozásához és fenntartásához, amelyek önkéntes pénzügyi és egyéb hozzájárulásért, valamint köztamogatásért folyamodhatnak a belső jogszabályokkal összhangban.

(3) A Szerződő Felek tiszteletben tartják a romániai magyar és a magyarországi román kisebbséghez tartozó személyek azon jogát, hogy anyanyelvüket szabadon használhassák a magánéletben és a nyilvánosság előtt, szóban és írásban egyaránt. Megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy ezek a személyek anyanyelvüket megtanulhassák és megfelelő lehetőségük legyen ezen a nyelven képzésben részesülni az állami oktatás keretei között minden szinten és formában, szükségleteiknek megfelelően. A Szerződő Felek biztosítani fogják azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik az anyanyelv használatát is a helyi közigazgatási és bírói hatóságokkal való kapcsolataikban, összhangban a belső jogszabályokkal és a két Fél által aláírt nemzetközi kötelezettségekkel. E személyeknek joguk van arra, hogy vezeté- és keresztnévüket anyanyelvükön használhassák, és ezt hivatalosan el fogják ismerni. Azon területeken, ahol jelentős számban élnek az illető kisebbségekhez tartozó személyek, mindkét Fél lehetővé teszi, hogy a kisebbségek nyelvén is kifüggesztésre kerüljenek a

„[...] ARTICOLUL 15

(1) a) Párțile contractante se angajează ca, în reglementarea drepturilor și obligațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale care trăiesc pe teritoriul lor, să îndeplinească Convenția-cadru a Consiliului Europei cu privire la minoritățile naționale, dacă în ordinea lor de drept internă nu există o reglementare mai favorabilă în privința drepturilor persoanelor aparținând minorităților.

b) Párțile contractante, fără a aduce atingere conținutului paragrafului de mai sus, în scopul protejării și promovării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a minorității române din Ungaria și a minorității maghiare din România, vor aplica, ca angajamente juridice, prevederile care definesc drepturile acestor persoane, așa cum sunt încorporate în documentele pertinente ale Organizației Națiunilor Unite, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și ale Consiliului Europei, menționate în anexa la prezentul tratat.

(2) Drept urmare, părțile contractante reafirmă că persoanele la care se referă paragraful precedent au dreptul, exercitat în mod individual sau împreună cu alți

membri ai grupului lor, de a-și exprima liber, de a-și păstra și dezvolta identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă. În mod corespunzător, ele au dreptul să înființeze și să mențină propriile instituții, organizații sau asociații educative, culturale și religioase, care pot apela la contribuții financiare voluntare și la alte contribuții, precum și la sprijin public, în conformitate cu legislația internă.

(3) Párțile contractante respectă dreptul persoanelor aparținând minorității române din Ungaria și al persoanelor aparținând minorității maghiare din România de a folosi liber limba lor maternă, în particular și în public, oral și în scris. Ele vor lua măsurile necesare pentru ca aceste persoane să poată învăța limba lor maternă și să aibă posibilități adecvate pentru a fi educate în această limbă, în cadrul sistemului învățământului de stat, la toate nivelurile și formele, potrivit nevoilor acestora. Párțile contractante vor asigura condițiile care să facă posibilă folosirea și a limbii materne în relațiile cu autoritățile locale, administrative și judiciare, în conformitate cu legislația internă, precum și cu angajamentele internaționale asumate de cele două părți. Aceste persoane au dreptul de a folosi numele și prenumele lor în limba lor maternă și se vor bucura de recunoașterea oficială a acestora. În zonele locuite de un număr substanțial de persoane aparținând minorităților respective, fiecare parte contractantă va permite să fie expuse, și în limba

hagyományos helyi elnevezések, utcanevek és más, a nyilvánosságnak szánt földrajzi feliratok.

(4) A Szerződő Felek tiszteletben tartják a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogát arra, hogy anyanyelvükön hozzájussanak az információkhoz és az elektronikus nyomtatott információhordozókhoz, valamint szabadon cseréljenek és terjesszenek információkat. A Szerződő Felek jogrendszerük keretei között lehetővé teszik számukra, hogy saját médiumokat hozzanak létre és működtessenek.

(5) A Szerződő Felek biztosítani fogják a kisebbségekhez tartozó személyek számára a jogot, hogy egyénileg vagy pártjaik vagy szervezeteik révén ténylegesen részt vegyenek a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életben, és a központi és helyi közhatalmi és közigazgatási szervekbe beválasztott képviselőik révén az országos vagy helyi érdekű kérdések megoldásában. Mindkét Szerződő Fél, az ezen személyek nemzeti önazonossága védelmével és érvényesítésével kapcsolatos kérdésekre vonatkozó döntéshozatalban, kikéri e személyek szervezeteinek, politikai pártjainak vagy szövetségeinek véleményét a törvényben előírt demokratikus döntéshozatali eljárásnak megfelelően.

(6) A Szerződő Felek tiszteletben tartják a nemzeti kisebbségek kulturális és történelmi örökségét, és támogatják erőfeszítéseiket a kisebbségi kultúrát és történelmet őrző műemlékek, emlékhelyek megőrzésére, valamint megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy a vegye lakosságú vidékeken az állampolgárok megismerkedhessenek a magyar, illetve a román kulturális értékekkel.

(7) A Szerződő Felek tiszteletben tartják, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van szabad kapcsolatot tartani egymással és a határokon túl más államok polgáraival, továbbá részt venni nemzeti és nemzetközi nem kormányzati szervezetek tevékenységében.

(8) A Szerződő Felek egyetértenek abban, hogy az ezen cikkben említett jogok alkalmazása során bármely, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személynek, csakúgy, mint az illető állam bármely más állampolgárának, tiszteletben kell tartania a nemzeti törvényeket és mások jogait. Ezen személyek ugyanazokkal az állampolgári jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek, mint azon ország többi állampolgára, amelyben élnek.

(9) A Szerződő Felek, az általános integrációs politikájuk megvalósítását célzó intézkedéseket nem érintve, tartózkodni fognak a kisebbséghez tartozó személyek akaratuk elleni asszimilációját célzó politikától vagy gyakorlattól, és védelmezni fogják ezen személyeket bármilyen cselekedettel szemben, ami az ilyen asszimilációra irányul. Tartózkodnak továbbá az olyan intézkedésektől, amelyek a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által lakott régiók lakosságának arányait megváltoztatva arra irányulnak, hogy korlátozzák e személyeknek az ezen cikk (1) bekezdésében felsorolt nemzetközi standardokból és normákból következő jogait és szabadságjogait.

(10) A Szerződő Felek elősegítik egymás számára, hogy figyelemmel kísérjék az ebben a cikkben foglaltak megvalósulását. E célból a jelen Szerződés 5. Cikkében említett rendszeres konzultációk keretében megvizsgálják a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos kétoldalú együttműködésük kérdéseit is, amelyek a Szerződés alkalmazásából adódnak, és létrehoznak egy kormányközi szakértői bizottságot. Együttműködnek az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és az

minoritátii, denumiri tradiționale locale, denumiri de străzi și alte inscripții topografice destinate publicului.

(4) Părțile contractante vor respecta dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a avea acces, în limba maternă, la informație și la mijloace de comunicare în masă, electronice și scrise, precum și de a schimba liber și de a difuza informații. Ele vor da acestor persoane posibilitatea, în cadrul legislației interne a fiecăreia, de a înființa și de a administra propriile mijloace de comunicare în masă.

(5) Părțile contractante vor asigura exercitarea de către persoanele aparținând acestor minorități a dreptului de a participa efectiv, individual sau prin partidele sau organizațiile lor, la viața politică, economică, socială și culturală și la soluționarea problemelor de interes național sau local, prin reprezentanții lor aleși în organele autorităților publice centrale și locale. Fiecare parte contractantă, în luarea deciziilor asupra problemelor referitoare la protecția și promovarea identității naționale a acestor persoane, va consulta organizațiile, partidele politice sau asociațiile acestora, în conformitate cu procedurile democratice de luare a deciziilor, prevăzute de lege.

(6) Părțile contractante respectă moștenirea culturală și istorică a minorităților naționale, sprijină eforturile acestora pentru protejarea monumentelor și siturilor istorice care păstrează cultura și istoria minorităților și iau măsurile cuvenite pentru ca, în zonele cu populație mixtă, cetățenii să cunoască valorile culturale românești, respectiv maghiare.

(7) Părțile contractante vor respecta dreptul persoanelor aparținând acestor minorități de a menține contacte libere între ele și peste frontiere cu cetățenii altor state, precum și dreptul de a participa la activități ale organizațiilor neguvernamentale, naționale și internaționale.

(8) Părțile contractante recunosc că, în exercitarea drepturilor la care se referă acest articol, orice persoană aparținând unei minorități va respecta, ca oricare alt cetățean al statului respectiv, legislația națională și drepturile celorlalți. Aceste persoane se bucură de aceleași drepturi și au aceleași obligații cetățenești ca și ceilalți cetățeni ai țării în care trăiesc.

(9) Părțile contractante, fără a aduce atingere măsurilor luate în cadrul politicii lor generale de integrare, se vor abține de la orice politică ori practică având drept scop asimilarea, împotriva voinței lor, a persoanelor aparținând minorităților naționale și vor proteja aceste persoane împotriva oricărei acțiuni urmărind o astfel de asimilare. Ele se vor abține, de asemenea, de la măsuri care, modificând proporțiile populației din zonele locuite de persoane aparținând minorităților naționale, sunt îndreptate împotriva drepturilor și libertăților care decurg din standardele și normele internaționale menționate în paragraful (1) al prezentului articol.

(10) Părțile contractante se vor sprijini reciproc în urmărirea modului de punere în aplicare a prevederilor cuprinse în acest articol. În acest scop, în cadrul consultărilor periodice menționate la art. 5 al prezentului tratat, părțile contractante vor examina și probleme ale cooperării bilaterale referitoare la minoritățile naționale, decurgând din aplicarea prevederilor prezentului tratat, și vor constitui un comitet interguvernamental format din experți. Ele vor coopera în desfășurarea corespunzătoare a procedurilor Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și

<i>Európa Tanács azon mechanizmusainak megfelelő működtetésében, amelyek a nemzeti kisebbségek védelmével kapcsolatos, ezen szervezetek dokumentumaiban található, általuk vállalt kötelezettségek teljesítését ellenőrzik.</i> <i>(11) A Szerződő Felek együttműködnek a nemzeti kisebbségek védelme nemzetközi jogi kereteinek továbbfejlesztésében. Egyetértenek abban, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak továbbfejlesztésével kapcsolatos azon nemzetközi dokumentumok rendelkezéseit, amelyekre nézve a jövőben kötelezettséget vállalnak, e Szerződés részeként fogják alkalmazni.</i> <i>(12) Az ebben a cikkben foglalt kötelezettségvállalások egyike sem értelmezhető oly módon, hogy feljogosítana az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljaival és elveivel, egyéb nemzetközi jogi kötelezettségekkel, vagy a Helsinki Záróokmány és az Európai Bizottsági és Együttműködési Értekezlet Párizsi Chartájának rendelkezéseivel ellentétes bármilyen tevékenység folytatására vagy cselekedet végrehajtására, az államok területi integritása elvét is beleértve. [...]”</i>	<i>ale Consiliului Europei, care verifică îndeplinirea angajamentelor referitoare la protecția minorităților naționale, așa cum sunt conținute în documentele acestor organizații, la care părțile contractante au subscris.</i> <i>(11) Părțile contractante vor coopera în vederea dezvoltării cadrului juridic internațional pentru protecția minorităților naționale. Ele sunt de acord să pună în aplicare, ca parte a prezentului tratat, prevederile documentelor internaționale, în virtutea cărora ele își vor asuma și alte angajamente în ceea ce privește promovarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale.</i> <i>(12) Nici unul dintre angajamentele cuprinse în acest articol nu poate fi interpretat ca implicând vreun drept de a întreprinde vreo activitate sau de a comite vreo acțiune contrară scopurilor și principiilor Cartei Națiunilor Unite, altor obligații decurgând din dreptul internațional sau prevederilor Actului final de la Helsinki și ale Cartei de la Paris pentru o nouă Europă ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, inclusiv principiul integrității teritoriale a statelor. [...]”</i>
Online : http://www.hungarian-human-rights.eu/Roman_Magyar_Alapszerzodes.pdf	

18. Európai regionális nyelvek kártája

Elfogadták: Strasbourgban, 1992. november 5-én;

Románia kihirdette: 2007. november 6-án – **282/2007. számú törvény** (Románia

Hivatalos Közlönye I. Részének 752/2007. száma);

Végrehajtásáért felelnek: a minisztériumok, a központi és **helyi közigazgatási hatóságok**;

Az alábbiakban a Karta azon részleteit idézzük, amelyek Romániának a magyar kisebbséggel szemben tett vállalásait tartalmazzák.

10. CIKK

Közigazgatási hatóságok és közszolgálati szervek

1. Az állam azon közigazgatási kerületein, ahol a regionális vagy kisebbségi nyelvet használó személyek száma az alábbi intézkedéseket indokolja, a Felek a nyelvek mindegyike helyzetének megfelelően, abban a mértékben, ahogy az ésszerűen lehetséges, vállalják, hogy [...]

a) (ii) gondoskodnak arról, hogy a közösséggel kapcsolatban álló tisztviselők a regionális vagy kisebbségi nyelveket használják azokkal a személyekkel fennálló kapcsolataikban, akik hozzájuk ezeken a nyelveken fordulnak, vagy

(iii) gondoskodnak arról, hogy a regionális vagy kisebbségi nyelveket használók szóbeli és írásbeli kérelmeket ezeken a nyelveken nyújthassanak be, és választ is ezeken a nyelveken kapjanak, vagy

(iv) gondoskodnak arról, hogy a regionális vagy kisebbségi nyelveket használók írásbeli és szóbeli kérelmeket ezeken a nyelveken nyújthassanak be, vagy

(v) gondoskodnak arról, hogy a regionális vagy kisebbségi nyelveket használók jogérvényesen nyújthassanak be ilyen nyelvű dokumentumot;

b) széles körben használt közigazgatási szövegeket és formanyomtatványokat a lakosság számára, regionális vagy kisebbségi nyelveken, illetve kétnyelvű változatokban tesznek közzé;

c) megengedik, hogy a közigazgatási hatóságok dokumentumokat regionális vagy kisebbségi nyelven készítsenek.

2. Azon helyi és regionális hatóságokat illetően, melyek területén a regionális vagy kisebbségi nyelveket használók száma az alábbi intézkedéseket indokolja, a Felek vállalják, hogy megengedik és/vagy bátorítják: [...]

b) a regionális vagy kisebbségi nyelveket használóknak azt a lehetőséget, hogy szóbeli vagy írásbeli kérelmeket ezeken a nyelveken nyújthassanak be;

c) a regionális testületek hivatalos dokumentumaikat a regionális vagy kisebbségi nyelveken is közzétegyék; d) a helyi testületek dokumentumaikat a

regionális vagy kisebbségi nyelveken is közzétegyék;

e) hogy a regionális testületek közgyűlési vitáiban a regionális vagy kisebbségi nyelveket használják, ami azonban nem zárja ki az állam hivatalos nyelvének/nyelveinek használatát;

f) hogy a helyi testületek közgyűlési vitáiban a regionális vagy kisebbségi nyelveket használják, ami azonban nem zárja ki az állam hivatalos nyelvének/nyelveinek használatát;

g) a helyneveknél a regionális vagy kisebbségi nyelveken hagyományos és helyes formák használatát vagy elfogadását, ha szükséges a hivatalos nyelv(ek) szerinti elnevezésekkel együttesen használva.

ARTICOLUL 10

Autoritățile administrative și serviciile publice

1. În circumscripțiile administrative ale statului locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare, care justifică măsurile specificate mai jos, și în funcție de situația fiecărei limbi, părțile se angajează, în măsura în care este posibil:

[...]

a) (ii) să vegheze ca funcționarii autorităților administrative care asigură relația cu publicul să folosească limbile regionale sau minoritare în raporturile lor cu persoanele care li se adresează în aceste limbi; sau

(iii) să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta cereri orale ori scrise și să primească răspunsuri în aceste limbi; sau

(iv) să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta cereri orale ori scrise în aceste limbi;

(v) să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta ca valabil un document întocmit în aceste limbi;

b) să pună la dispoziție formulare și texte administrative de uz curent pentru populație în limbile regionale sau minoritare, ori în versiuni bilingve;

c) să permită autorităților administrative să întocmească documente într-o limbă regională sau minoritară.

2. În ceea ce privește autoritățile locale și regionale din zonele locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare în care se justifică măsurile specificate mai jos, părțile se angajează să permită și/sau să încurajeze:

[...]

b) posibilitatea pentru vorbitorii de limbi regionale sau minoritare de a prezenta cereri orale ori scrise în aceste limbi;

c) publicarea de către autoritățile regionale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare;

d) publicarea de către autoritățile locale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare;

e) folosirea de către autoritățile regionale a limbilor regionale sau minoritare în dezbaterile din consiliile lor, fără a exclude totuși folosirea limbii (limbilor) oficiale a (ale) statului;

f) folosirea de către autoritățile locale a limbilor regionale sau minoritare în dezbaterile din consiliile lor, fără a exclude totuși folosirea limbii (limbilor) oficiale a (ale) statului;

g) folosirea sau adoptarea, dacă este cazul, alături de denumirea în limba (limbile) oficială (oficiale), a formelor tradiționale și corecte ale toponimiei în limbile regionale sau minoritare.

3. În ceea ce privește serviciile publice asigurate

3. A közigazgatási hatóságok vagy az ő nevükben tevékenykedő más személyek által működtetett közszolgálati szerveket illetően a Szerződő Felek a regionális vagy kisebbségi nyelvek használatának területein e nyelvek mindegyike helyzetének megfelelően, abban a mértékben, ahogyan az ésszerűen lehetséges, vállalják, hogy a) gondoskodnak arról, hogy használják a regionális vagy kisebbségi nyelveket a szolgáltatások nyújtásakor; vagy b) megengedik a regionális vagy kisebbségi nyelveket használóknak, hogy kérelmet ezeken a nyelveken terjesszenek elő, és úgy is kapjanak rá választ; vagy c) megengedik a regionális vagy kisebbségi nyelveket használóknak, hogy kérelmet ezeken a nyelveken terjesszenek elő. 4. Az 1 – 3. bekezdések közül általuk elfogadott rendelkezések végrehajtására tekintettel a Felek vállalják, hogy az alábbi intézkedések közül egyet vagy többet meghoznak: [...] b) elegendő számú köztisztviselő és más közalkalmazott foglalkoztatása, és ha szükséges, képzése; c) azoknak az igényeknek a lehetséges mértékű kielégítése, melyek arra irányulnak, hogy a regionális vagy kisebbségi nyelvek használatának területein a regionális vagy kisebbségi nyelvet ismerő köztisztviselőket nevezzenek ki. 5. A Felek vállalják, hogy megengedik a családnévnek az érdekeltek kérésére a regionális vagy kisebbségi nyelveken történő használatát és felvételét.	de către autoritățile administrative ori de către alte persoane care acționează în cadrul competenței acestora, părțile contractante se angajează, în zonele în care limbile regionale sau minoritare sunt folosite, în funcție de situația fiecărei limbi și în măsura în care acest lucru este posibil: a) să vegheze ca limbile regionale sau minoritare să fie folosite în cadrul serviciilor publice; sau b) să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri și să primească răspunsuri în aceste limbi; sau c) să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri în aceste limbi. 4. În vederea aplicării dispozițiilor paragrafelor 1, 2 și 3 pe care le-au acceptat, părțile se angajează să ia una sau mai multe dintre măsurile ce urmează: [...] b) alegerea și, dacă este cazul, formarea unui număr suficient de funcționari și alți agenți publici; c) satisfacerea, în măsura în care este posibil, a cererilor agenților publici care cunosc o limbă regională sau minoritară de a fi repartizați în zona în care această limbă este folosită. 5. Părțile se angajează să permită, la cererea celor interesați, folosirea sau adoptarea de patronime în limbile regionale sau minoritare.
Online : http://www.hungarian-human-rights.eu/Charter_hu.pdf	

19. Hivatlos statisztikai adatok lásd <http://www.insse.ro>

Bálványosváralja: 62,34%, 2002: 59,93%

Egeres községben: 38,16%; 2002: 40,84%

Gyeke: 15,33%; 2002: 17%

Kalotaszentkirály: 79,16%, 2002: 75,21%

Körösfő: 79,95%; 2002: ugyancsak 79,95%

Lóna: 10,01%; 2002: 10,24%

Magyarszovát: 49,14%, 2002: 50,79%

Mócs: 16%, 2002: 17,02%

Szászfenes: 15,13%; 2002: 27,53%

TORDASZENTLÁSZLÓ: 52,46%, 2002: 50,67%

Tordaszentmihály: 25,19%, 2002: 27,39%

20. A Diszkrimináció ellenes tanács határozatai

Kolozsvár

http://www.language-rights.eu/007/007_RO_DET_DONTES_KOLOZSVAR.pdf

Eredeti Panasz magyarul

http://www.language-rights.eu/015/007_HU_KOLOZSVAR_PANASZ_BIZONYITEK_VEGLEGES_NAGY.pdf

Eredeti Panasz románul

http://www.language-rights.eu/015/007_RO_DET_VEGLEGES_KOLOZSVAR.pdf

Bonchida

http://www.language-rights.eu/010/010_BONCHIDA_DET_DONTESE.pdf

Eredeti Panasz

http://www.language-rights.eu/010/TORVENYTELEN_TABLAK_BONCHIDAN_SAJTOHIR_9-9-2001.pdf

Tordaszentlászló

http://www.hungarian-human-rights.eu/tordaszentlaszlo/DET_DONTES_RO.pdf

Erdeti panasz

http://www.hungarian-human-rights.eu/tordaszentlaszlo/VALASZ_DT_ROMAN.pdf

A diszkrimináció ellenes tanács weboldala.

<http://www.cncd.org.ro/>